

Resumé

V diplomové práci byla shrnuta základní problematika teologicko-ikonografických souvislostí, vztahujících se k zobrazení Jana Evangelisty v objetí s Kristem. Můžeme tedy rozeznat dvě tradice – starší a mladší – v jejichž kontextu se zobrazení objevovala. Tyto tradice reprezentuje cisterciácký lekcionář z Mariensternu. V poli iniciály Q fol. 143r se sledovaným zobrazením nacházíme Jana Evangelistu v pozici, která se nedá popsat ani jako sedící ani jako stojící. Mariensternský lekcionář může zobrazovat okamžik, kdy se Jan právě přesunul do druhé polohy. Nad Janem je zobrazen trojitý duhový oblouk, nad nímž je zobrazeno město. V kontextu čtení Bedy II a všech komentářů k Janovi, které reprezentuje, můžeme spatřovat nad duhovým obloukem – nebeskou klenbou – město. Toto město vypadá jako nebeský Jeruzalém, o kterém Jan psal v Apokalypse. Jan, poté co se přemístil na Kristovo srdce – pramen vědění a poznání – má právě teď zcela aktuálně a ve smyslu zpřítomnění zjevení. Jeruzalém podle smyslů Písma nepředstavuje pouze „město v židovské zemi“, nýbrž také věřící duši, církev bojující a církev vítěznou. V iniciále „Q“ sledujeme právě teď anagogický a morální význam – věřící duši je duše Jana, která se v kontemplaci vznesla a jako orel. Tato iluminace kromě toho, že doplňuje text (zjevení Apokalypsy), vybízí zároveň i k imitaci. V této pozici je Jan pro cisterciáčky, panny-nevěsty tělesnou čistotou zasnoubené s Kristem, vzorem ke kontemplaci.

Stejnou funkci má Janovo zobrazení v graduálu ze St. Katharinenthal. Jan byl vzorem kontemplace. Kontemplace však v dominikánském řádu získala jiný rozměr, a proto má i jiný rozměr Janovo zobrazení v kontextu kláštera St. Katharinenthal.

14. století – Devocionální zobrazení – Mystické snění — sv. Jan Evangelista – Objetí

počet znaků: 151 040 bez přílohy; počet znaků přílohy: 38 550